

3) на підприємстві має бути сформований кадровий резерв із числа осіб, які здатні оперативно приступити до виконання нових функцій. Вони повинні бути ознайомленими із своїми посадовими інструкціями, а також зацікавленими у результатах виконання нових обов'язків.

4) зміни в чинній організаційній структурі управління необхідно реалізовувати оперативно, в короткі часові проміжки. Це можливо в тому випадку, коли при моделюванні оновленої організаційної структури на альтернативних засадах усунуто всі можливі перепони виконання організаційних змін.

Таким чином, у результаті виконаних досліджень виявлено, що при формуванні організаційних структур управління керівникам промислових підприємств необхідно керуватись даними принципами. Їх сповідування сприятиме раціональності управлінських рішень, пов'язаних із формуванням ОСУ промисловими підприємствами, сприятиме ефективному розвитку підприємств та досягнення поставлених управлінських завдань. Дані принципи будуть забезпечувати очікувані результати тільки тоді, коли їх практичне застосування базується на науково-обґрунтованому методичному інструментарії виконання конкретних управлінських завдань.

1. Аналіз ритмічності виробництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ebooktime.net>

Гвоздик Н.М.

к.е.н., доцент

Рудич Л.В., к.е.н.

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Сьогодні тема корпоративної соціальної відповідальності стає все більш затребуваною в ділових та наукових колах, що підтверджується численними міжнародними і національними ініціативами в цій галузі, а необхідність підвищення соціальної відповідальності бізнесу відзначається сьогодні на найвищих державних рівнях.

Термін соціальної відповідальності набув широкого поширення на початку 1970-х років, хоча підприємства та уряди країн робили дії щодо впровадження різних аспектів соціальної відповідальності ще в кінці XIX століття, а в деяких випадках і раніше.

За визначенням міжнародного стандарту ISO 26000 «Керівництво з соціальної відповідальності» соціальна відповідальність – це відповідальність організації за вплив своїх рішень та діяльності на суспільство й оточуюче середовище через прозору і етичну поведінку, яка відповідає пріоритетам сталого розвитку та добробуту суспільства, враховує очікування зацікавлених сторін, поширюється в усій організації та не суперечить відповідному законодавству і міжнародним нормам поведінки [1, с. 15]. Елементи соціальної відповідальності відображають очікування суспільства в конкретний момент часу і, відповідно, схильні до змін.

Корпоративна соціальна відповідальність як особливий напрям діяльності підприємства включає в себе наступні складові: соціальна відповідальність перед партнерами і постачальниками; соціальна відповідальність перед споживачами продукції і послуг; соціальна відповідальність перед персоналом; соціальна відповідальність перед суспільством і державою; підвищений рівень ресурсо- та енергозберігаючої політики в галузі екології та охорони навколишнього середовища; нові соціально-етичні підходи в управлінні, засновані на проведенні організаційних змін за участю вищого менеджменту компанії, персоналу, представників державних структур, місцевих органів влади та громадських організацій.

Формування корпоративної соціальної відповідальності будь-якої організації є необхідною умовою для реалізації її цілей. Звертаючись до соціальної відповідальності та реалізуючи її, організація ставить собі за мету максимальне збільшення вкладу в сталий

розвиток на принципах підзвітності, прозорості, етичної поведінки, поваги до інтересів зацікавлених сторін, дотримання верховенства закону, дотримання міжнародних норм поведінки та прав людини. Дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності в повсякденній діяльності дозволяє компаніям отримувати такі конкурентні переваги: залучення компетентних і креативних співробітників; управління екологічними ризиками; підвищення управлінської ефективності та мінімізація нефінансових ризиків; побудова відносин з зацікавленими сторонами; поліпшення ділового клімату та іміджу організації; підвищення рівня довіри з боку громадськості тощо.

Реалізуючи стратегію соціальної відповідальності, компанії повинні будувати її з урахуванням стратегічних цілей корпоративної соціальної відповідальності, а саме: виробництво доброякісної продукції та послуг для споживачів; інвестиції в розвиток виробництва та людського потенціалу; неухильне виконання вимог законодавства (податкового, трудового, екологічного); побудова добросусідських і взаємовигідних відносин з усіма заінтересованими сторонами; концепція бізнесу, орієнтованого на підвищення національної конкурентоспроможності; врахування суспільних очікувань та загальноприйнятих етичних норм у діловій практиці; формування громадянського суспільства через партнерські програми та проекти суспільного розвитку [3, с. 169].

Виділяють чотири основних типи соціальної відповідальності бізнесу. Базова відповідальність, економічна – включає створення робочих місць і сплату податків для підтримки життєдіяльності держави. Юридична відповідальність передбачає дотримання бізнесом місцевих і міжнародних законів. Етична відповідальність вимагає дотримання співробітниками і компанією в цілому загальнолюдських норм поведінки у взаєминах один з одним, конкурентами, державою і суспільством. Найвищий тип соціальної відповідальності – добровільна. Це інвестування в проекти, що приносять значну користь суспільству, але не мають прямої віддачі. Це захист навколишнього середовища, інвестиції в здоров'я і грамотність населення, інфраструктуру, боротьбу з бідністю і т.д. [2].

Корпоративна соціальна відповідальність має велике значення в розвитку суспільства в цілому, так як вона зачіпає як соціальні, так і економічні та політичні аспекти життя країни. Можна сказати, що в Україні складається власна специфіка корпоративної соціальної відповідальності. Основна частина українських підприємств обмежується базовим рівнем корпоративної соціальної відповідальності, що характеризується дотриманням норм трудового законодавства і законодавства в сфері охорони навколишнього середовища, своєчасної сплати податків, страхових внесків та інших платежів, дотриманням норм і положень основоположних конвенцій Міжнародної організації праці.

Формування і розвиток в Україні соціальної відповідальності бізнесу визначає необхідність інтеграції в світове співтовариство у тісному зв'язку з процесом глобалізації. На даний момент в нашій країні основними суб'єктами, які беруть участь в програмах соціальної відповідальності бізнесу, переважно є великі компанії. Вони виходять на міжнародний рівень підтримки соціальної активності, впроваджуючи все більш досконалі технології для розвитку соціальної відповідальності, разом з тим, з огляду на регіональні особливості при виборі інструментів соціального розвитку у підприємств залишаються певні вподобання як у сфері навчання співробітників, так і в сфері підтримки благодійності. При цьому соціальна та благодійна діяльність українських компаній нерідко носить хаотичний та несистемний характер, а соціальна діяльність деяких підприємств носить скоріше популістський характер і спрямована на зміцнення іміджу і не сприймається як стратегічний напрям діяльності.

Що стосується малого та середнього бізнесу, то для нього характерна слабка залученість у процеси формування корпоративної соціальної відповідальності. Це пояснюється відсутністю спрямованості на роз'яснення економічних і соціальних вигод підприємства, браком необхідних матеріальних ресурсів, а також мотивації, орієнтація лише на саме вузьке коло зацікавлених сторін.

Таким чином, в системі соціальної відповідальності в національних умовах необхідні додаткові зусилля щодо розробки заходів, які стимулюватимуть соціально відповідальну поведінку підприємств, створять більш сприятливі умови для гармонізації інтересів всіх зацікавлених сторін, зниження рівня соціальної диференціації населення і соціальної напруженості в країні.

1. Міжнародний стандарт ISO 26000 «Керівництво з соціальної відповідальності» / Пер. с англ. «Эрнст энд Янг», 2010 – 140 с.

2. *Работать на общество: что такое корпоративная социальная ответственность бизнеса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://forbes.net.ua/opinions/>, 23 марта 2016.*

3. Супрун Н. А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник соціального залучення (в контексті цілей стратегії «Europe-2020») / Н. А. Супрун // Український соціум. – 2013. – №2. – С. 163-176.

Грущак К.Т.

студентка

Завербний А.С.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

ЗАГРОЗИ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРУВАННЯ

Як відомо, загрозами економічної безпеки будь-якого підприємства є сукупність умов, чинників, що створюють чи варто зазначити, можуть в майбутніх періодах створити небезпеку життєво важливим інтересам цього підприємства, утрудняють або роблять неможливою реалізацію його економічних інтересів. Прийнято виділяти внутрішні і зовнішні загрози [2]. До внутрішніх загроз (за сферами) як правило відносять руйнування науково-технічного потенціалу, скорочення кількості науково-технічних розробок, нечіткість державної науково-технічної політики, відтік наукових кадрів за кордон (для науково-технічної сфери); скорочення обсягів виробництва провідних галузей економіки, розірвання налагоджених господарських зв'язків, монополізування економіки, її криміналізація, структурні диспропорції, високий рівень внутрішнього боргу, зношеності фондів, криза в енергетиці, низький рівень продуктивності праці, інвестицій (для економічної сфери), нарощування рівня інфляції, безробіття, постійне зростання частки тіньової економіки, зниження платоспроможного попиту населення, цінові диспропорції (промисловість/сільське господарство,) загроза втрати продовольчої незалежності країни, ухилення від оподаткування, поглиблення диференціації доходів, погіршення якості життя, соціальна незахищеність значних верств населення, зниження народжуваності, зростання смертності, неконтрольовані міграційні процеси (для соціальної сфери). До зовнішніх загроз економічній безпеці підприємств, економіки країни прийнято відносити економічну залежність від імпорту, від'ємне зовнішньоторговельне сальдо, нераціональна структура експорту (вивіз сировинних ресурсів); втрата позицій на зовнішніх ринках; зростання зовнішньої заборгованості, нераціональне використання кредитів (особливо іноземних); неконтрольований вплив валютних грошових ресурсів за кордон [1].

Виходячи з пріоритетних інтересів і загроз економічній безпеці підприємства та економіки країни в умовах євроінтегрування повинні визначатися заходи державної політики економічної безпеки, що мають охоплювати перш за все економічну, науково-технічну, соціальну сфери. Однак, для підвищення рівня національної безпеки України, не слід також забувати й про військову, екологічну, інформативну сфери [3]. Щодо економічної безпеки підприємства, то це повинна бути впевненість у стабільній роботі: